

الاشك المسلمين

نسخه سی	دعوت واجابت امتلریه تنقیناته و اعل قبله نك: تعارف، تعاون و اتحادینه خادم ، حکمت تشریعدن باحث ، شئون اسلامیہ بی ناشر هفته لی اسلام تورک جریده سیدر	۱۰ محرم ۱۳۳۶
۱۰۰ پازہ		۹

مندرجات

سنہ جدیدہ تبریکی

شیخ احمد حمدی

ح ۰ ۲

صفوت

عبد الاحد داود

ح ۰ فہمی

لدنیات فرقانیہ

علم اخلاق

السان کامل

تورات کتابا لرندہ احمد اسمی مقیدور

دینی ادبیات

لشكن منكم امة يدعون الى الخير و يأمرون
بالمعروف وينهون عن المنكر و اولئك هم المفلحون

مدیر مسئول

حسن کاظم

اداره خانه :

دار الخلافه العليه

باب عال ابو السعود

جاده سی : نو مبرو ۷۰

۸ : نسخه لای آبنامی :

۱۲۰ } ورکبا

۱۳۰ } ایچون

۱۳۰ } خارج

۱۳۰ } ایچون

اشکله

المسلمین

صاحبی باندیرمعل

احمد حلمی

تاریخ تأسیسی :

غره رمضان

۱۳۳۶

ملکه موافق مختصر

وفید یازیل قریل

اولنور

درج اولقیان یازیل

اعاده ایدیلر

پوسته قوطیسی :

نومبرو ۱۳۹

۱۰ محرم ۱۳۳۹

بجشنه

۱۷ تشرین اول ۱۳۳۴

صافی

۹

دعوت واجابت امطریه تفهیناته و اهل قبله تک : تعارف
تعاون و اتحادینه خادم حکمت تشریعدن باحث
شئون اسلامیه بی ناشر هفته لای اسلام نورک جریده سیدر

نسخه سی

۱۰۰ باره

ایضاح

خسر ، تجلیات دنیویہ نك نظر غافلہ کی حاملیدر ،
خسر ، اسقل سافلینك بر اسمیدر ،
عصر ؛ لغتہ معین وغیر معین وقت و زمان مناسبی مشعر اولان ہو کلمہ ،
حالات زمانہ و مکایہ نك مرتبہ محکومیت [۱] اولان دنیا حالت امر و تجلیاتہ کی
معرفہ تالی - یدر .

[۱] [مقام معرفہ حاکمیت دنیویہ] دینور . شیخ احمد حمدی

— علم اخلاق —

تعریفی ، موضوعی ، غایہ سی ، اقسامی

اخلاقیون ، علم اخلاقی مختلف صورتہ تعریف ایتشیلوردر ، کہ اولوردن
بروج آتی برقاجنی ذکر ایدہ جکیز . علم اخلاق ، انسانی جهت کلامہ سائق
اولان مبادی و اساساتدن بحث ایدن بر علم در . دیک کہ انسان ایچون بر غایہ
خاقت ، برکال وار ؛ او غایہ یه ایریشمک ، او کالی تحصیل ایتک علم اخلاقی ایله
اوله جق ؛ انسانہ غایہ خلقتنی طانیجی ، خصائص موهوبہ سی هدف تکملہ طوغری
سوق ایتکی اوکرہ تن علم اخلاق در . اوت ، انسانک کندیسنده موضوع اولان
قوتلرله ایریشوب بولسی واجب اولان شو کالی ، شو غایہ خلقتی انسانہ بیلدیرہ جک
اولان شی ، علم اخلاق دنیلن علم عالی در .

انسانک بو کالی تحقیق ایدوب بولسی ، تعبیر دیکرله هدف مقصدہ واصل
اوله بیلیمسی قواعد اخلاقہ تبعیتله ، یعنی اومبادینک قوتدن فعلہ چیقارلسیله
اولور . هر انسان کندی ذاتی ایچون شو امر جلیلی تحقیق ایدنجه وظیفہ سی
حقیقہ ایضا ایتش صایله جنی جهتله شہه یوق کہ : طبیعت بشریہ نك کمال شوق
وشطارتله آرزو ایتکده اولدیفی اوعلوی غایہ یه ایریشیر . بناء علیہ بو علم جلیلی
و وظیفہ علمی در ، ، تحصیل سعادت فنی در ، دیده تعریف ایدہ بیلدیر .

علم اخلاق موضوعی ، خصائص و قوای نفوس بشریہ ایله انسانلردن
صدور ایدن افعالی و بر قوتلرله افعال انسانیه نك مناسبانی تدقیق ایتکدر .
غایہ سی ده تحصیل سعادت بشریہ در .

حقیقهٔ دوشونوله جك اولورسه اخلاق ايله متجلى اولوق ، نفس الامرده
تحصيل سعادتك اصلى در چونكه انسان كندى عمليه آداب جليله و اذواق
سليمه نك طر يقلى ترفيق و يونلرى يكد بكرينه . مطابق قيلارسه شبهه يوق كه :
كنديسى ايجون اك بيوك سعادت ، حتى شئون عمليه نك هيسنده ايلرى كينمك
ملككى حاصل ولىش ديمكد . زيرا شئون حيايه ي - قريبا بيان اده جكمز -
احسان اخلايه نك غبرى اساس - لز اوزرينه بنا ايدنلر ايجون وهله اولده هر نه
قدر برخطو سعادت حاصل اولورسه ده حقيقتده ، اونلر سوا اوزرينه يازى يازيق قيلاندن
اوله جنى جهنه ر كى كيم - ترك حالى كبت كيده ، نالاشوب عملنده انتظام قالماز .
چكمش اولدينى تعب و مشقت خسران ايله نتيجه نلر .

علم اخلاقك اقسامى :

علوم سائر كى علم اخلاق ده ايكي قسمدر : علم اخلاق نظرى ، علم اخلاق
عملى . علم اخلاق نظرى مبادى اخلايه ينى ، يعنى علم اخلاقك اساسلىرى
استنباط ، ميل و سلوكده كى قواعدى تحصيل ، « قانون اخلاقى » يا خود « قواعد
اخلاقيه » نامى ويزيلن مبادى صحيحه ينى استخراجه چاليشير . اخلاق عملى به
كلنجه : بوده ، افعالملى تحديد ايدوب اشخاص و امكانه يه نظراً اونلر ك ائى
وقتا ، صحيح و فاسد اولانلرى بيلدردر . اصل مقصديمىز عملى قسمندن بحث
اينك ايسه ده مقدمه اولوق اوزره مختصراً علم اخلاق نظريه ينى ده بر كره كوزدن
كجيره جكمز ؛ اولاً علم اخلاقك اساسلىرى تدقيق ايدلم :

علم اخلاقك اساسلىرى :

انسانلر طبائع و عادات اعتباريله نه قدر مختلف ، خلقت و امزجه لرى يكد بكرينه
نه درجه متباين اولورسه اولسون ينه بواختلاف و تباین ايله برابر نفوس بشريه ده
برطافى عمومى - يعنى هيسنك مشترك بولوندينى - اصول و قوتلر واردر ، كه اونلر
اخلاق انسانيه نك اساسى ، نفوس بشريه نك مصدر كالانيدر ؛ بو اساسلر هر كسده
موجود و ناقابل تغير اولدينى جهته اخلاق بشريه نك بو اساسلر ايتنا ايتمى لازمدر .
ديكر اساسلر ايتنا ايدن اخلاق ، ثابت و عمومى اولوق ماهيتى حائز دكللردر .
بنام عليه اولاً بو اساسلر كه نهدن عبارت اولدينى تدقيق ايدرك بومسلكه اخلاقك

اساسلری وحیه استناد ایتدیرن مسلك اسلامی بینده منافرت اولوب اولدیغنی تدقیق ایده جکز . انسانده مودوع اولان اصول و اساسات اخلاقیه شوئلردر : قوی و خصائص نفوس بشریه ؛ بوتون انسانلره شامل اولان «خیر» فکری ، مسئولیت اخلاقیه .

۱ . — قوی و خصائص بشریه و بوتلره رعایت :

قدرت فاطره ، انسانلری برطاق خصائص و قوی ایله حیوانات سائردهن ممتاز قیلمش در ؛ انسانك شرف و رفعتی آنحق بوقوتلرله در . بناءً علیه انسانك ، حیوانات سائردهن تمیز و تفریق ایله کندیه . نه برشرف و رفعت مرتبه سی تأمین ایدن شو خصائص قویه — كرك کندیسنده ، كرك باشقه لرنده اولسون — رعایت ایتمی لازم در . چونكه بوتلره رعایت ایتنكله رتبه رفیعۀ انسانیته رعایت ایتش اوله جق در .

بوقوتلرده هر كس مشترك و فطرة مساوی اولقله برابر كورپورزكه : انسانك قواسنی استعمال ، موهوبات فطریه سی استخدام و اوندن استفاده ایتسی حسیله قابل تغییردر ؛ بعضاً نشو و نما ایله بك زیاده كسب قوت ایدور ، بعضاً نقصانه معروض اولور اكلاشیلدوركه : تعلیم و تربیه بك بوخصائص و قوی اوزرنده بك زیاده تأثیری وارد در . بوقوتلرك صفت اصلیه سی محافظه و تمیز ایدیلرك حدن استعمال ایدیله بك اولورسه مجادله حیاتده احراز سعادت ممكن اولور . عكسی تقدیرده ایسه خسران و ذلته محکومیت محقق در ، بناءً علیه علم اخلاقك برنجی اساسی اولان بوخصائص و قوی به هر انسانك ؛ غایه خلقتنی طامیاق ، هدف اكمله واصل اولمق ایچون ؛ رعایت تعلیم و تهذیب ایله بوقوتك نشو و نما سی تأمین ایتمی لازمدر . چونكه انسانده مودوع اولان بوقوت صفوت فطریه سی ندرجه محافظه ایدرسه اونك اخلاقیده اولنسیته سالم و ثابت اولور .

۲ . — خیر و یا وظیفه فکری :

علم اخلاقك ایکنجی اساسی ده «خیر» در ، خیر فکری طبع بشرده مکنوز و بوتون انسانلره شامل برحالدر . چونكه انسانلر هر نه قدر صوره و فکر آ مختلف ایسه لرده — شمعی سوله دیکمز و جهله — «عقل» کی نفوس بشریه مخصوص

وزی و خیر و فکریه دلالت اید بر قوه کلیه و ده مشترک درلر. هیچ بر شخص
یو قدر که : عقل و ذکاوت نشو و نمایه باشلاسون ده بصورت انسانیه به خاص اولان
بر تمیز ایله خبر و شر و صحیح و فاسد ؛ حسن و قبح بیننده کی فرقی ادراک ایتش
اولاسون ابناء علیه و خیر و فکری ده علم اخلاق اساسلرندن برنی تشکیل
ایدیور. خیر فکری ایله حسن و صحیح فکری ، نفسدن صدوری اعتباریه ،
مشترک اولدقوری جهتله یکرکرلرینه تمایله مربوطدرلر .

خیر فکریک عمومی و خیر حقنده کی مختلف طرز تلقینک اسبابی :

خیر فکری بشریتده عمومی و مطرددر ؛ یو فکر بالضروره بشریتده لازم
و نفوس بشریتدن افکاک کی ، وجدان بشریتده یو فکری اعترافک عدم و قوعی
ممکن دکدر . چونکه یوقاریده اشارت اولوندی اوزره : « خیر و شر ؛ حسن
و قبح ؛ حق و باطل ، فکری بر حقیقت نایته و متعارفه درلر . زیرا یو مبدأ
(عقلا نایته در) شو قدر که : یو فکر ، فعلک وصفی اولسی ، ساحه فعلیاته تطبیق
اعتباریه قابل تغیردر . زمان و مکانک ، عادات و اخلاقک اختلافیه یو فکریک
تطبیقنده تغیر کوریه یلیر ؛ فعل واحدک هر زمانده ، هر مکانده حسن ، یا خود
قییح اولسی ضروری دکدر . بوندن طولایی « خیر » مبدئیک عقلی و مطرد
اولماسی لازم کور ، چونکه بر قومک خیر و شر حقنده و برمش اولدقوری حکم ،
وسط طبقه ده که اکثریت بونرا اولق لازمدر . بولنا نلرک مألوف اولدقوری عاده
کوردر . اگر مألوف اولدقوری عادتک اساسی صحیح و کوزل ایسه اوزرینه بنا
ایتدقوری احکامده صحه مقرون اولوب نتیجه ده فعللری صالح ، اخلاقلری مستقیم
اولور . دکلمه حاللری اونیستد ، فنا اولوب خیر و شر حقنده کی حکملری ده اوکا
کورده اولور . بوراده تعلیم و تربیه نلرک ده یک زیاده تأثیری ارله حنی درکاردر .

بناء علیه خیر و شر حقنده کی اختلاف افکار ، « خیر » ک طبع بشرده عمومی
و مطرد اوله برق مکتوز بر فکر اولدیغنی دکل ، بلکه یو اساسک تعلیم و تربیه
ایله تهذیب و تکمیل ایتدیکنی ، محیطک تأثیریه ده صفت اصلیه سنی غایب ایتک
استعدادنده اولدیغنی کویستر .

اوت علم اخلاق علمانک دیدکاری کی خیر و وظیفه مبدئی طبیعت بشریه ده

مکنوزدر؛ هر انسان فطرتاً آبی به میال، کونودن متفرد در، فقط ساحه فعلیاته
 جیب‌دینی که کوریلورکه: بعضاً افکارده اختلاف حاصل اولور؛ بنم آبی
 دیدیکم سزجه فنا، سزک فنا کوردیککنز بنم نظرمد آبی دبه تاقی اولیور. سبی
 هر نه اولورسه اولسون بو اختلاف کوستریورکه: آبی وکتو حقدیه بر حکم و بر مک
 ایچون مبدأ عقلی هر زمان بر معیار صحیح اولامبور. شو حالده صرف عقله
 مستند اولوب ده اساسلری مافوق العقل بر قوتله مؤید اولیان بر اخلاقک مطرود
 وثابت اولامایه جنی جهته هر کس نظرانده شایان قبول کوریلیمه جکی وارسته
 ایضاح در. ایشته بزم، وظیفه، خیر و شر فکرلرینک طایع بشردیه مرکوزدر مبدأ عقلی
 اولملرخی تسلیم ایتمکله برابر بونلرک منشأی وقود مؤیدیه «وحی و نبوت»
 اولدیفنه قائل اولمه من بوندنطولای در. بونلر هر نه قدر برر مبدأ عقلی ایسه لرده
 عقول بشر اختلاف و تردده دوشدیک زمان بو اختلافاتی حل و فصل ایچین انسانلر
 ارشاد باری به محتاج در؛ عقل بشرینک کسدر برمدیکی مسائل غامضه بزی
 ارشاد ایدیه جک یکانه واسطه «وحی» در. شو حالده علم اخلاقک اساسلرندن بزی
 اولان خیر فکری اسلاملرجه دعا قوتلی بر صورتده تقریر ابدلش اولیور.

خیر، و شر:

خبری شو یولده تعریف ایدیورلر: «خیر» ایشلمسی واجب اولان شی در؛
 شر، پاپلمسی غیر لایق اولان شی در. «بو تعریفه کوره خیر» اولاً وظیفه ایله
 تأیید فضیلت ایله تفسیر اولنه بیلیر. چونکه ایشلمسی واجب اولان شی، هر کسک
 تبعیته مجبور اولدیفنی فعل و حرکت دیمک در. بوا یسه وظیفه تک اوصاف مخصوصه
 سندن در. بونک معتادی بر شکل آلماسی ده شبهه یوق که فضیلت در.
 خیردن مقصد ندر؟ خیر، لذت و یا منفعت دیمکی در؟ ..

فلاسفه قدیمه دن «ارستیب» ایله «اپیکور» ک رأینه کوره «خیر» ایله حظ
 (لذت) مترادف در. فلاسفه متأخریندن «هیولی» «پتام»، «استوارت میل»،
 کوره «خیر» منفعتدن عبارت در. شو حالده اولکیلره کوره حواسمزای اوقدایان، بزه
 ذوق و برهن هر شی «خیر» در؛ بالعکس بزه زحمت و آلم ویرن، یا خود زحمت
 و آلم علت اولان نه قدر شی وارسه اونلرده شر در؛ حال حاضرده بر لذت حاصل

ایدن هر بر فعل ، نتیجه سی نه اولورسه اولسون ، خبرلی در ؟ بناء علیه بوکون
آدمه ایملن بر حظ ولذندن ممکن اولدینی قدر استفاده ایتمک یولی تأمین ایتمک
لازم در .

منفعت طرفدارلرینه کوره انسانک کندیسی ایچون نافع کوردیکی هر شی
« خیر » در ؛ بونک عکسی ده شرور . اولیکلره کوره اخلاقک اساسی لذت
حاضره ، بولره کوره منفعت شخصیه دیمک در .

ح . ۲

(انسان کامل)

انسان کامل ؛ قوای کونیه و اسماء الہیہ بی بکمالها جامعدر . عالم وجودده
آندن اکل بر وجود وساحه مشهودده آنک مظهریتندن اشمل بر مشهودبو قدر
ملائکه کرام ایله بی آدم بیننده اکریت و فضیلتجه موجودبولان فرق کایک
بی بشرک رجحانیت کامله سی اظهاردن عبارتدر . بوترجیحک اسباب حقیقیه سی
ادراک ایچون تدقیقات نظریه و حکمیه ایترکه مسئله به وقوف تام حاصل اولسون .
ملائکه کرام بی آدمه مخصوص اولان اسماء الہیہ جمعیتی حائز دکلدر ؛
آنک ایچوندرکه : معرفت کلیه ایله حق عارف و عبادت ذاتیه ایله حقه عابد اوله .
مدقلری کی طرف ایدن بی بشره و بریلان امانت کبرای و رتبه حلیله خلافتی
دینی حائز و جامع اوله مامشلردر !

برکیمسه به فیض الہینک شرفظهوری اوکیمسه مک حقیقت ذاتیه و استعداد
کالیه سی یوزندن حامل اولور ؛ مواهبک صورتده کی کثرت و ندرت و اختلاف
و مبیاتی کی شیرده هب بر حقیقت ذاتیه مک قابلیتده کی صور اختلافیه دن
نشأت الیر !

انسانلرک بیلدکلری اسماء و صفات الہیادن ماعدا برطاقم اسماء و صفات کبریا
وارددرکه بونلرک حسابیه کلیه چکنی و حقیقته عقل ظاهری ابرمیه چکنی مکاشفین
محققیندن بعض ذوات عالیه بیان بیورمشدر .

اهل حقیقت ؛ قلبی تجلیات ربانیه دن منع ایدن کانه صور کونیه به حجاب